

On the border of
TORNIO - FINLAND

On the border of
HAPARANDA - SWEDEN

Rajaton Tornio

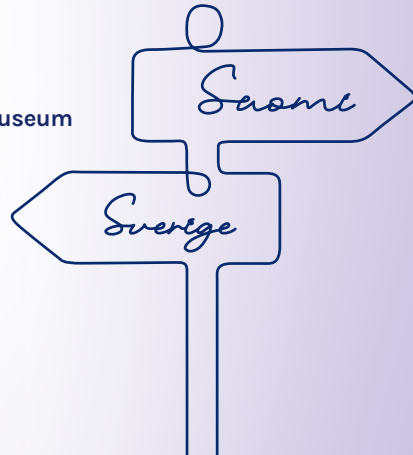

VALTAKUNNALLISET KOTISEUTUPÄIVÄT
TORNIOSSA 28.-30.8.2026

Sisällys

2	Sisällys
3	Kaupungin tervehdys
4	Suojelijan tervehdys
6-7	Kotiseutuliiton tervehdys
8	Osallistumisinfo
9	Saapuminen
11	Majoitus
12	Tornionlaakson museo - Tornedalens museum
13	Aineen taidemuseo
14-16	Lukujärjestys
17	Virallista ohjelmaa
18-19	Keskustelukammarit
20-23	Retket
24	Työpajat
25-29	Muut viikonlopun tapahtumat
28	Kartta
31	Yhteistyökumppanit

Tornio – rajaton, rohkea ja elinvoimainen

On suuri ilo toivottaa teidät tervetulleiksi Tornion Kotiseutupäiville – rajakaupunkiin, jossa vuosisatainen historia, vahva paikallinen identiteetti ja rajat ylittävä yhteistyö elävät luontevasti rinnakkain. Meille rajanylitys on luonnollinen osa arkea, joten Kotiseutupäivien teemaksi oli helppo nimetä Rajaton kulttuuriperintö.

Kotiseutupäivät ovat oodi kotiseudulle ja muistutus kulttuuriperinnön merkityksestä kestävä ja yhteisöllisen tulevaisuuden rakentamisessa. Torniossa tehdään kulttuuriperintötyötä pitkäjänteisesti, asiantuntevasti ja systemaattisesti.

Torniota rikastuttavat museot, jotka rikkovat rajoja erityisellä tavalla. Kulttuurihistoriallinen Tornionlaakson museo – Tornedalens museum esittelee näyttelyissään koko Tornionlaakson yhteistä historiaa, ja on 112 vuoden iässään maailman ainoa kahden eri valtion ja kaupungin yhteinen museo. 40 vuotta täyttänyt Aineen taidemuseo juhlii rajat ylittävää taidetta ja nostaa esiin yhdenvertaisuuden huomioiden eri ryhmien taidetta.

Lippokalastus, meille tärkeä yhteinen perinne, on matkalla Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon Suomen ja Ruotsin yhteisenä hake muksena. Ehdokkuus on synnyttänyt myös laajempaa kehittämistyötä, ja sen monipuoliset sisällöt ovat vahvistaneet perinteen suojelua sekä tuoneet uusia avauksia, kuten liikkuvan Lippo-biili-näyttelyn.

Elämänlaatupalvelut panostavat elävään ja kehittyvään kulttuurihyvinvointiin ja kulttuurimaiseen. Tornion kansalaisopisto tuo Kotiseutupäiville vuosinäyttelyssä esiin mm. työtään perinnekädentaitojen säilyttämiseksi ja Tornion 40 vuotta täyttävä nuorisotyö rakentaa jatkuvuutta kotiseudulle ja tuo esiin nuorten näkökulmia. Tornion kirjasto kokoaa ja esittelee uniikkia Tornio-kokoelmaansa, johon kerätään Torniota käsittelevää aineistoa sekä torniolaisten ja kaupungissa vaikuttaneiden henkilöiden tuotantoa.

Oulu2026-kulttuurivuoden alueellinen osallistuminen on rikastuttanut vuotamme, ja Kotiseutupäivät osana sen ohjelmaa tilaisuuden kohdata, oppia ja innostua. Toivon, että päivien aikana kohtaamme toisemme uteliaina, arvostavina ja rohkeina – ja huomaamme, miten elävä kulttuuriperintö voi avata uusia näkökulmia matkailuun, yritystoimintaan ja rajat ylittävään yhteistyöhönkin.

Jukka Kujala
Tornion kaupunginjohtaja

EKOASEMA
ESA & POJAT

Ole yhteydessä kierrätystarpeissasi
0400 867 680
www.esajapojat.com tai esajapojat@pohjaset.com
UUSIOKATU 5, 94200 KEMI

Kulttuuriperintö yhteisöllisyyden ja elinvoiman lähteenä

On ilo ja kunnia toimia Valtakunnallisten kotiseutupäivien suojelijana. Sanotaan, että ken tuntee historian, ymmärtää nykyisyyttä ja voi ennustaa tulevaisuutta. Kulttuuriperintö ei välttämättä tunne valtioiden tai alueiden rajoja, vaan kulkee ihmisten tarinoissa ja muistoissa mukana, vaalien historiaa ja peilaten sitä myös ajan kuvaan. Kulttuuriperintö toimii parhaimmillaan voimavarana ja yhteisöllisyyden rakentajana. Kun kulttuuriperintö elää, säilyy ja uudistuu, se näkyy monin eri tavoin paikallisissa ja alueellisissa yhteisöissä ja niiden kulttuurissa, hyvinvoinnissa ja elinvoimassa.

Tornion ja Haaparannan alue on kahden valtion asukkaiden yhteistä kotiseutua. Tornionjoki on toiminut keskeisenä yhdistävänä tekijänä joen molemmin puolin. Rikas ja elävä yhteinen kulttuuriperintö on tunnistettu voimavaraksi koko alueelle. Tästä konkreettisena toimena on Suomen ja Ruotsin yhteinen esitys Tornionjoen lippokalastuskulttuurin nimeämiseksi Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon, josta päätöstä odotetaan ensi vuonna. Aloittaessani ministerinä vuoden 2025 alussa oli kunnia tutustua paikallisten keräämään hakuaineistoon ja allekirjoittaa Suomen hakemus Unescolle. Lisäksi oli ilo vieraillla viime elokuussa Torniossa ja Kukkolankoskella ja päästä tutustumaan lippoamiskulttuuriin, jopa kokeilemaan lippoamista ja nauttimaan varrassiikalounasta. Iltapäivä, jonka muistan varmasti ikuisesti.

Vuonna 2026 koko pohjoisen Suomen kulttuuri ja kulttuuriperintö saa erityistä huomiota, kun Oulu yhdessä 39 pohjoisen kunnan kanssa toimii Euroopan kulttuuripääkaupunkina. Toivottavasti vuosi nostaa huomion lisäksi keskusteluun

kulttuuriperinnön laajemman merkityksen - mahdollisuuden katsoa ja käsitellä historiaamme, sekä vaalia ja kehittää kulttuuriperintöämme vastaamaan ajan kuvaa. Rajaton kulttuuriperintö teemana vastaa osaltaan Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoden tavoitteeseen luoda kulttuurin ja taiteen keinoin elinvoimaa alueelle ja vastata valtioiden rajat ylittäviin toiveisiin yhteistyöllä.

Uudenlaisiin ja vahvempiin yhteistyömuotoihin kannustaa myös kulttuurialan tärkein uusi valtakunnallinen strategia eli Kulttuuripoliittinen selonteko, joka asettaa tavoitteet ja ohjaa Suomen taide- ja kulttuuripoliittikkaa 2040-luvulle asti. Selonteon mukaan kulttuuri kuuluu kaikille, kulttuuri on jokaisen oikeus. Kulttuuri, taide ja kulttuuriperintö ovat yhteiskunnan sivistyksen perusta, demokratian rakentaja sekä moninaisuuden sekä yhteisöllisyyden vahvistaja. Kulttuuri ja kulttuuriperintö nähdään myös vetovoimatekijöinä sekä myönteisen maakuvan luojana. Kulttuuriperintötoimijoiden vahvuutena on erityisesti ihmiset ja yhteisöt sekä vapaaehtoisuus ja osallistuminen yhteiseen tekemiseen. Toivotan iloisia ja yhteisöllisiä Valtakunnallisia kotiseutupäiviä!

Mari-Leena Talvitie
Tiede- ja kulttuuriministeri

**Kulttuuriperintöä
Moninaisuutta
Osallisuutta
Lähidemokratiaa**

**Lue lisää:
kotiseutuliitto.fi**

**Suomen
Kotiseutuliitto**

Tervetuloa Kotiseutupäiville Tornioon 2026!

Kotiseututyö ja matkailun kehittäminen ovat Suomessa kulkeneet rinnakkain. Kun Suomen Matkailijayhdistyksen julkaisema *Suomen matkaopas* (1895) tuli painosta, oli kotiseutuliike jo ponnahtanut liikkeelle ja ensimmäinen yhdistys oli perustettu Lohjalle (1894). Kiinnostus isänmaan monipuolisten kasvojen ymmärtämiseen synnytti monenlaista liikehdintää. Nykyaikaisen liikkumisvälineiden kehittyminen (juna, vesiliikenne, pyörä) mahdollisti uudenlaista matkailua. Suomen kotiseudut alkoivat näyttäytyä vetovoimaisina kohteina.

Matkaoppaassa kuvataan Torniota monipuolisesti. Se oli osa Pohjois-Pohjanmaan energistä jokilaaksoa, jonka tunnuspiirteet olivat kesän valoisuus, väestön vauraus ja ”säädytynyt käytös”. Ne olivat perua ”metsätuote-rikkaudesta ja jokien runsaasta kalannasta” (siika ja lohi). Näillä eväillä matkailijan sopi ihmetellä maiseman vireyttä, ihmisten ”siististi rakennettuja kartanoita” ja korkeaa sivistystasoa. Bonuksena tuli kokea juhanusyön aurinko Aavasaksan huipulla. Matkaopas kuvaa laveasti 1621 perustetun Tornion historiaa rajan kaupunkina, jossa näkyi sekä vilkas liikenne ja vuorovaikutuksen pitkä historia että suurvaltapolitiikan monet käänteet.

Torniota markkinoitiin 1890-luvulla jännittävällä historialla. Tänä 2020-luvulla Suomea markkinoidaan ennen kaikkea luontokohteena, maiseman ehdoilla. Kuten kotiseutuliike osoittaa, kiinnostavaa on kuitenkin eri paikkakuntien kulttuuriperintö, aineelliset ja aineettomat erikoispiirteet. Niiden esille nostamisessa olemme alisuorittajia. Jokaisella paikkakunnalla tihtyy useita tarinoita ihmisestä ja hänen selviämistään, arjesta ja juhlasta, eri vuodenaikojen vaihtelusta ja elämäntavoista. Lappia osataan markkinoida ja Helsinki pääkaupunkina pärjää omalla vetovoimallaan. Siinä välissä on koko kiinnostava Suomi ihmisineen, maakuntineen, pittäjineen, kaupunkineen ja kylineen.

Kaikkialla maailmassa historian ja (vaatimattomankin) oman tarinan kertominen on kotiseututyön perustehtävä. Historia voisi olla myös kulttuurimatkailun ytimessä. tarinat kiinnostavat saapujaa. Suomessa on kaksi aihekokonaisuutta, joista riittäisi yllin kyllin kerrottavaa, kun nähtäisiin hieman vaivaa: vesiteiden kulttuurinen tarina ja eurooppalaisittain kiinnostava raja- ja sotahistoria.

Vielä emme oikein osaa nostaa esiin teollisuushistoriaamme ja teknologian saavutuksia.

Torniossa, jykevän jokilaakson katveessa, sopii pohtia matkailun ja paikallaisten erityispiirteiden suhdetta. Vuonna 2024 noin 65 prosenttia Euroopan unionin väestöstä matkaili ainakin kerran ja omaksi ilokseen. Eniten matkalle lähdettiin Alankomaista, sitten Luxemburgista ja Suomesta. Eurostatin mittauksen mukaan matkoja tehtiin parisen prosenttia enemmän kuin aikaisempana vuonna, ja merkittävä osa matkoista suuntautui omaan maahan.

Täällä Torniossa sopii pohtia, miten kotiseutuliike voi tukea ja auttaa oman alueen kiinnostavuuden lisäämisessä ja erityispiirteiden tarinallistamisessa. Haastankin kaikki kotiseutuaktiivit pohtimaan, kirjaamaan ja tuomaan esiin oman paikkakunnan parhaita kulttuurisia piirteitä. Ja sitten hihat ylös ja vaikkapa uutta Suomen matkapaasta laatimaan – yhdessä ja innosta puhkuen. Tässä maassa on paljon katsottavaa ja runsaasti koettavaa!

Laura Kolbe
Kotiseutuliiton puheenjohtaja

Osallistumisinfo

Tornion Valtakunnallisten kotiseutupäivien virallisen ohjelman hinta on 149 €/hlö, kun ilmoittautuminen tehdään viimeistään 26.6.2026. Tämän jälkeen 27.6.–14.8. ilmoittautuville hinta on 159 €/hlö.

Kotiseutuliiton kannattajajäsenmaksun maksaneille Kotiseutukillan jäsenille sekä torniolaisten Kotiseutuliiton jäsenyhdistysten jäsenille hinta on 139 €/hlö 26.6. saakka, jonka jälkeen 27.6.–14.8. 149 €/hlö.

Torniossa Kotiseutuliiton jäsenyhdistyksiä ovat Arpelan kylä- ja kotiseutuyhdistys, Kantojärven kyläyhdistys, Tornion Kotiseutuseura ja Ylitornion Museo- ja Kotiseutuyhdistys. Lisätietoja: toimisto@kotiseutuliitto.fi.

LIPPUPAKETTI SISÄLTÄÄ

- Avajaisseminaarin ja niskukahvit Park Hotellilla perjantaina 13.30–16.00
- Kaupungin kutsuvierasvastaanoton Tornionlaakson museolla ja Aineen taidemuseolla perjantaina 18.30–20.00
- Lauantain lounaan Park Hotellilla 11.30 alkaen
- Kotiseutugaalan Grand Hotel Mustaparran Ballroomissa lauantaina 19.15–22.00
- Osallistujakassin

Lauantai-illan Kotiseutugaala sisältyy lippupakettiin, mutta sen voi ostaa myös erikseen hintaan 99 €/hlö. Kotiseutupäiville voi myös osallistua ilman gaalaosallistumista. Tällöin osallistumismaksu on 59 €/hlö ilmoittaututtaessa viimeistään 26.6. mennessä ja sen jälkeen 69 €/hlö.

PÄIVIEN INFOPISTE

Perjantaina Park Hotelli 11.00–17.00
Lauantaina Tornionlaakson museo 11.00–17.00

Osallistujakassin ja -kassin nouto infopisteestä.

ILMOITTAUTUMINEN:
WWW.KOTISEUTUPAIVAT.FI

Hedvig Eleonoran kirkko eli Tornion kirkko on rakennettu Suensaareen Tornion keskustaan vuosina 1684–1686.

Saapuminen

Tornio on vilkas rajakaupunki, joka muodostaa yhdessä Ruotsin Haaparannan kanssa Perämerenkaaren logistisen keskuksen. Saatavilla ovat kahden maan monipuoliset liikennepalvelut: www.visittorniohaaparanda.com

BUSSILLA

Suomen ja Ruotsin julkisen liikenteen yhdistää maiden yhteinen matkakeskus, joka toimii valtakuntien rajalla. Lähes kaikki Tornioon saapuvat kauko- ja seutuliikenteen vuorot liikennöivät matkakeskukselle. Linja-autojen reitit ja aikataulut voi tarkistaa Matkahuollon sivuilta osoitteessa: www.matkahuolto.fi.

JUNALLA

Tornion ja Haaparannan suoran raide liikenteen pitäisi alkaa kesän aikana. Seuraa tiedotusta: www.vr.fi. Ennen tätä lähin asema on Kemi, josta on noin 25 km Tornioon. Matkaa voi jatkaa bussilla tai taksilla. Lisäksi yöjunat Kolariin pysähtyvät Tornio-Itäinen -pysähdyksellä (Torppi), noin 3 km keskustasta. Lähin rautatieasema Ruotsin puolella on Haaparannalla.

LENTÄEN

Kemi-Tornio lentokenttä (KEM) sijaitsee noin 20 minuutin ajomatkan päässä Tornio-Haaparannasta. Kemiin on päivittäisiä lentoja Helsingistä ja lentoterminalilta pääset keskustaan taksilla tai vuokra-autolla. Alueen lentomatkustajia palvelevat myös Oulun lentoasema (150 kilometriä), Rovaniemen lentoase-

Astemittauksen muistomerkki, Olof Ericson 1971

ma (150 km) ja Luulajan lentoasema Ruotsissa (140 km). www.finnair.fi

AUTOLLA

Tornioon pääsee Suomessa helposti E8-tietä pitkin. Etäisyys Oulusta noin 130 km ja Rovaniemeltä noin 120 km. Keskustassa on ilmaisia tai kohtuuhintaisia parkkialueita, myös sähköauton latauspisteitä löytyy hyvin.

Outokummun Tornion terästehdas täyttää tänä vuonna 50 vuotta.

Tervetuloa bussikierrokselle tutustumaan tehtaaseen Kotiseutupäivien yhteydessä 28.8.2026.

Majoitus

Kojamo, Pekka ja Teija IsoräTTY 2021

PARK HOTEL
www.parkhoteltornio.fi

Varaukset tunnuksella "KSP26" puh.
040 358 3300 tai info@phtornio.fi

- Kotiseutupäivien infopiste perjantaina 11.00–17.00
- Suomen Kotiseutuliiton vuosikokous lauantaina 9.30–11.30 ja lippupakettiin sisältyvä lounas 11.30–12.30

MUSTAPARRAN PÄÄMAJA & GRAND HOTEL MUSTAPARTA
www.mustapartahotels.fi

Varaukset sopimushintaan mainitsemalla "Kotiseutupäivät".

- Kotiseutugaala lauantaina 19.15–22.00

HOTELLI OLOF
www.hotelliolof.fi

HAPARANDA STADSHOTEL
www.haparandastadshotell.se

CAPE EAST
www.capeeast.se

MUITA MAJOITUSVAIHTOEHTOJA

Kukkolaforsen
Hotelli Joentalo
Svefi Vandrarhem
Motel Tornio
River motel
E-City Bed & Breakfast Tornio
Camping Tornio
Haparanda Camping
Nikkala camping
Stadium Apartments

Tornionlaakson museo

Tornionlaakson museo – Tornedalens museum esittelee tornionlaaksolaista elämäntapaa ja rajan ilmiötä. Suomen ja Ruotsin raja-alue on historiallisesti yhtenäinen kulttuuri- ja murrealue.

Not Flat, Not Round Ei pyöreä eikä litteä

On juhannus 1736. Joukko ranskalaisia akateemikkoja saapuu Pariisista Tornioon. Heillä on mielessään yksi kysymys: mikä on maapallon todellinen muoto? Vastaus siihen löytyisi pohjoiselta napapiiriltä. Matemaatikko Pierre Louis Moreau de Maupertuis'n (1698–1759) johtamalla pohjoisen retkikunnalla on mukanaan aikansa huipputeknologiaa tarkkojen mittausten tekemiseen.

Tornionlaakson asukkaat auttavat tutkijoita minkä ehtivät. Vuoden mittaisen matkan aikana ranskalaiset kokevat pohjoisen valon sekä pimeyden, kesän räkän ja talven kylmyyden. Näyttelyssä pääsee syventymään tieteen historiaan, kolmiomittauksen saloihin, vanhoihin karttoihin, tieteenkijöiden verkostoihin ja Lapin matkailun alkuvaiheisiin.

50 vuotta jaloa terästä Tornioista

Terästehtaan historiaa käsitteleviä valokuvia ja videoita.

Maanmittausta ja kartoitusta Suomessa, Haaparannan rautatieasema

Suomen ja Tornionlaakson kartoituksen historia avautuu vanhojen karttojen kautta. Järnsgatan 21, Haparanda.

Tilaisuudet Tornionlaakson museolla Kotiseutupäivillä:

- Tulevaisuusperintöverstas
- Kaupungin vastaanotto
- Mistä tietää, että maapallo ei ole litteä -luento
- Kaikkien kotiseutu -kammari
- Tornionlaakson joppauskammari
- Lippobiili - liikkuva näyttely

Opastukset la 29.8.

- Perusnäyttely opastus suomeksi 11.30
- Perusnäyttely opastus meänkielillä 13.00

Aineen taidemuseo

Jaakko Heikkilä: Ja minusta tuli ihminen

Näyttely esittelee rakastetun Kukkolan-koskella työskentelevän ja Pohjois-Suomen kansainvälisesti tunnetuimman valokuvaajan Jaakko Heikkilän laajaa tuotantoa 1990-luvun alusta 2020-luvulle saakka.

Aineen taidemuseo 40 vuotta – juhlanäyttely Helmiä nauhassa

Aineen taidemuseon kokoelmanäyttelyt juhlistavat vuonna 2026 keräilijäpariskunta Eila ja Veli Aineen visionääristä työtä Tornionjokivarren oman taidemuseon ja kulttuurikeskuksen hyväksi. Näyttely esittelee teoksia mm. taiteilijoilta Ellen Thesleff, H. Ahtela, Helene Schjerfbeck, Vilho Lampi, Kalervo Palsa, Tove Jansson, Tuulikki Pietilä, Rafael Wardi. Taidemuseon omissa tiloissa nähtävien näyttelyiden ohella kokoelman teoksia lähtee kiertueelle FOKUS: Kokoelma tien päällä -kokonaisuudessa ympäri Torniota ja Haaparantaa.

Kaikkien syntymäpäivät

Kaikkien syntymäpäivät juhlistaa 40-vuotiaasta Aineen taidemuseota tuomalla

taiteen, kulttuurin ja niiden tekijät eri puolille Torniota ja Haaparantaa. Kaikkien syntymäpäivät kutsuu kaikki mukaan viettämään juhlavuotta ja Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkivuotta. Tapahtumat ovat kaikille avoimia ja maksuttomia.

Kaikkien syntymäpäivät: Kenneth Mikko x Aineen taidemuseo, Nordic Cross-border Centre

Tilaisuudet Aineen taidemuseolla Kotiseutupäivillä:

- Elinvoimainen Tornio -kammari
- Kaupungin vastaanotto
- Turvallisemman tilan kammari
- Meänkielen kammari
- Veistoskävely
- Teosjulkistus
- Kirkkokahvit ja taiteilijatapaaminen

Opastus ja työpaja la 29.8.

- Kokoelmanäyttely suomeksi 14.00
- Nonstop taidetyöpaja 16.00–17.30

Kuva Eija Mäki vuoti

Perjantai

KLO	VIRALLINEN OHJELMA	YLEINEN OHJELMA	KAMMARIT	RETKET JA TYÖPAJAT
8-9				
9-10				
10-11			9.30-11.00 Matkailukammari, Nordic Cross-border Centre	9.30-13.00 Rajaton tulevaisuusperintö- verstas, Tornion laakson museo
11-12	11.00-17.00 Ilmoittautu- minen & Info, Park Hotel		11.00-12.00 Meänkielen satukammari, Tornion kirjasto	10.30-11.45 Outokumpu, bussiretki
12-13				12.00-13.15 Outokumpu, bussiretki
13-14				
14-15	13.30-16.00 Avajais- seminaari, Park Hotel			
15-16		15.00-16.30 Avoimet ovet ja Kenneth Mikko taiteilijatapaa- minen, Nordic Cross-border Centre		15.00-16.15 Outokumpu, bussiretki
16-17			16.30-18.00 Hembygdsföre- ningarna mitt i förändringen, Nordic Cross- border Centre	16.30-17.45 Outokumpu, bussiretki
17-18		19.00-21.00 Aaltonen unplugged	16.30-18.00 Tornionlaakson vaimot, Alatornion pitäjän museo	
18-19	18.30-20.00 Kaupungin vastaanotto, Tornionlaakson museo	20.00-22.00 Nordbergin Möl- jän tanssit	16.30-18.00 Elinvoimainen Tornio, Aineen auditorio	
19-20		20.00-21.00 Mistä tietää että maapallo ei ole litteä -luento, Tornionlaakson museo	17.00-18.30 Musakammari, Nuortentalo Aaltonen	
20-21				
21-22				

Lauantai

KLO	VIRALLINEN OHJELMA	YLEINEN OHJELMA	KAMMARIT	RETKET JA TYÖPAJAT
8-9	11.00-17.00 Info, Tornion- laakson museo			
9-10				
10-11	9.30-11.30 Kotiseutuliiton vuosikokous, Park Hotel	10.00 alkaen Rajaton koti- seutugolf, Green Zone Golf		
11-12	11.30-12.30 Lounas, Park Hotel	11.00, 13.00, 15.00, Opastus Tornio- kokoelmaan, Tornion kirjasto	10.00-11.30 Turvallisemman tilan kammari, Aineen auditorio	12.30-16.00 Kirkkojen kierros, bussiretki
12-13		11.00-18.00 Kotiseutufästit ja Peräpohjolan markkinat	11.00-12.00 Meänkielen satukammari, Tornion kirjasto	12.30-15.30 Lapin sodan muisto- merkit, bussiretki
13-14		• Veistosjulkistus • Maustetytöt • Allsång på Åström • Lippobiili • Opastuksia ja paljon muuta! ks. lisää s. 26	12.30-14.00 Meänkielen kammari, Aineen auditorio	12.30-14.30 Kukkolankosken lippokalastuspe- rinne, bussiretki
14-15			14.30-16.00 Kaikkien kotiseutu- kammari, Tornionlaakson museo	12.30-14.00 Vanha Tornio, kävelyretki
15-16			16.00-17.30 Tornionlaakson Joppauskammari, Tornionlaakson museo	13.00 Väylänvarren viisupaja 14.00-15.30 Veistoskävely
16-17		12.00-17.00 Fiinit vanhat talot		15.00 Tarinat eläväksi draaman keinoin
17-18		13.00-16.00 Opistolta käsin, Porthan		15.30-17.30 Kukkolankosken lippokalastuspe- rinne, bussiretki
18-19		16.00-17.00 Rosa Liksom, Aineen auditorio		15.30-17.00 Hau- takivet kertovat (A), kävelyretki
19-20	19.15-22.00 Kotiseutugaala, Grand Hotel Ballroom	14.30-21.00 Nuorten työpa- jat, Rajalla på Gränsen		15.30-17.00 Vanha Tornio, kävelyretki
20-21				15.30-17.30 Haparanda & Hermanssons, bussiretki
21-22	Jatkot, Viihderavintola VPK			16.15-18.15 Rauta- kauden Rakan- mäki, bussiretki

Sunnuntai

KLO	VIRALLINEN OHJELMA	YLEINEN OHJELMA	KAMMARIT	RETKET JA TYÖPAJAT
8-9				8.00-16.00 Tornionlaakson perinnekierros, bussiretki
9-10				9.00-10.30 Hautakivet kertovat (B), kävelykierros
10-11		10.30 Arvid Liljelundin teoksen esittely, Tornion kirkko		12.00-14.00 Jähtiristeily Pikku-Huituri, Leton satama
11-12	11.00-12.30 Väylämessu & seppeleenlasku, Tornion kirkko			13.00-14.30 Vanha Tornio, kävelyretki
12-13		12.00-17.00 Fiinit vanhat talot		15.00-17.00 Jähtiristeily Pikku-Huituri, Leton satama
13-14		13.00-15.00 Kirkkokahvit ja Jaakko Heikkilä taiteilijataapaaminen, Aineen taidemuseo		
14-15		13.00-16.00 Solekko Viuhtoa Putaan halli		
15-16				
16-17		16.00 Kylän kellot -näytelmä, Kaakamo		
17-18				
18-19		18.00 Mirjam Kälkäjän sanoja sävelin - runon ja laulun ilta, Järjestötalo		
19-20				

Virallista ohjelmaa

Avajaisseminaari

OSA LIPPUPAKETTIA 28.8. 13.30-16.00, Park Hotel

Seminaarin avauspuheenvuorossa ympäristöministeriön erityisasiantuntija Annukka Lyra pohtii, miltä kotiseututoiminta näyttää tuoreimman kulttuuriperintöbarometrin valossa. Kotiseutuliiton puheenjohtaja Laura Kolbe pureutuu Euroopan kulttuuriympäristöpäivien vuoden 2026 teemaan Vaalimisen arvoiset, Heritage at Risk, joka tuo esiin kulttuuriperinnön säilyttämisen tärkeyttä. Kolmannessa puheenvuorossa tutkija Sami Pekola tuo keskustelun rajaseudulle ja Kotiseutupäivien teemaan Rajaton kulttuuriperintö. Kuulemme myös Kotiseutupäivien suojelijan tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitien tervehdyksen. Tunnelmaa pitää yllä trubaduuri Väisänen kotiseutulauluilla. Saamme myös nauttia nisukahvit.

Kaupungin vastaanotto

OSA LIPPUPAKETTIA 28.8. 18.30-20.00, Tornionlaakson museo ja Aineen taidemuseo

Ilta alkaa Tornionlaakson museossa Not Flat, Not Round - Ei pyöreä eikä litteä -näyttelyn avajaisten merkeissä. Tilaisuuden avaavat Tornion kau-

punginjohtaja Jukka Kujala, Maupertuis-säätiön hallituksen puheenjohtaja Veli-Markku Korteniemi sekä avaruusfilosofi ja kirjailija Tuukka Perhoniemi. Cocktailtilaisuus jatkuu Aineen taidemuseolla, jossa saamme nauttia pianisti Pasi Porttikivi -duon musiikista sekä museon juhluvuoden näyttelyistä. Paikalla on myös taiteilija Jaakko Heikkilä.

Kotiseutuliiton vuosikokous

KOTISEUTULIITON JÄSENILLE 29.8. 9.30-11.00, Park Hotel

Kotiseutuliiton vuosikokous pidetään Park Hotellin auditoriossa. Kokouksen jälkeen hotellilla tarjotaan lounas lippupaketin ostaneille 11.30 alkaen.

Kotiseutugaala

OSA LIPPUPAKETTIA 29.8. 19.15-22.00, Grand Hotel

Kotiseutugaala on oodi kotiseututyölle. Nauti Peräpohjolan antimista kolmen ruokalajin illallisella ja upeista paikallisista esityksistä. Juhlaa juontaa Tornion oma ihana tangokuningatar Mira Sunnari. Gaalan jälkeen iltaa voi jatkaa omatoimisesti läheisessä Viihderavintola VPK:n historiallisessa talossa diskohengessä.

Kuva: Matti Lehto

Keskustelukammarit

Kammarit ovat kaikille avoimia ja maksuttomia.

PERJANTAI 29.8.

Matkailukammari 9.30–11.00, Nordic Cross-border Centre

Miten me yhdessä rakennamme alueesta entistä elinvoimaisemman, vetovoimaisemman ja kestävä matkakohteen? Paneelissa matkailuyrittäjät ja asiantuntijat jakavat näkemyksiään Tornio–Haparandasta matkailijan silmin, avaavat alueen tulevaisuuden suunnitelmia ja kertovat, millaisia tarinoita ja mahdollisuuksia rajaseutu tarjoaa. Luvassa on inspiroivia puheenvuoroja, yrittäjien aitoja kokemuksia. Järjestäjinä Visit Tornio–Haparanda Ry ja Business Tornio.

Meänkielen satukammari 11.00–12.00, Kirjasto

Tervetuloa lasten meänkieliseen satukammariin, jossa Plyppi trolli johdattaa lapset hauskoihin ja jännittäviin seikkailuihin. Satutuokion aikana kuullaan tarinoita Plypin matkasta halki metsien ja tunturien. Lopuksi ratkotaan yhdessä pieni tietovisa ja keskustellaan meänkielen sanoista.

Visaan vastanneiden kesken arvotaan kolme palkintoa.

Hembygdsföreningarna mitt i förändringen 16.30–18.00, Nordic Cross-border Centre

Hembygdsföreningar bär på ett viktigt ansvar för att bevara det förflutna. Samtidigt förändras samhället, och behovet av att blicka framåt blir allt tydligare, i takt med att kunskapen om lokalsamhällets historia inte längre är en gemensam kunskap. Hur kan historien möta framtiden så att även nyinflyttade känner tillhörighet? Kan hembygds känsla växa fram i mötet mellan historia och nutid? Diskussionen leds av Finlands Svenska Hembygdsförbunds verksamhetsledare Susanne Lagus.

Tornionlaakson vaimot 16.30–18.00, Alatornion pitäjämuseo

Suomalaisen Naisliiton Tornion yhdistys kutsuu mukaan keskustelemaan Tornionlaaksossa vaikuttaneista naisista, heidän tarinoistaan ja merkityksestään alueen kulttuurissa, yhteisöissä ja historiasa. Keskustelussa korostuvat rajaseudun erityispiirteet, naisten roolit sekä paikallisen perinteen jatkuvuus. Tilaisuus tarjoaa lämpimän ja yhteisöllisen hetken historian, kokemusten ja ajatusten äärellä – tarjolla on tuoreet niskukahvit. Kirkonmäentie 67.

Elinvoimainen Tornio 16.30–18.00, Aineen auditorio

Mistä elin-, veto- ja pitovoimaa alueelle? Kokoamme yhteen ajatuksia siitä, mikä tekee Tornioista houkuttelevan – ja mitä tarvitaan, jotta ihmiset viihtyvät ja juurtuvat tänne. Tutustutaan tuoreimpiin kuntatutkimuksiin ja keskustellaan mm. miten varmistamme osaavan työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden sekä miten tunnistamme omat vahvuutemme ja mahdollisuutemme. Kammarissa kuullaan eri näkökulmia ja asiantuntijoita. Järjestäjinä Outokumpu Stainless ja Tornion kaupunki.

Musakammari 17.00–18.30, Nuortentila Aaltonen

Tornionlaakso on aina sykkinyt musiikille: tanssilavojen sähköisestä tunnelmasta kellaribändien kokeiluihin ja oman tien kulkijoihin, joista moni on noussut tunneluksi kauas kotiseudun ulkopuolelle. Kammarissa jaetaan tarinoita ja muistoja sekä pohditaan tämän päivän harrastusmahdollisuuksia ja kuullaan, millaista musiikkikulttuuria nuoret Tornionlaaksossa kaipaavat. Illan päätteeksi tunnelma jatkuu paikallisten bändien musiikin parissa.

LAUANTAI 29.8.

Turvallisemman tilan kammari 10.00–11.30, Aineen auditorio

Suomalainen kulttuuri on kaikkien yhteinen asia ja jokaisella pitää olla mahdollisuus osallistua siihen. Mitkä ovat turvallisemman tilan periaatteet ja miten ne edistävät kulttuuri-osallisuutta? Paneelissa nostetaan esiin näkökulmia siihen, miten kulttuuri voi tukea kuulluksi tuleamista, kunnioitettavaa vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä. Järjestäjinä Aineen taidemuseo ja Tornion kansalaisopisto.

Meänkielen satukammari 11.00–12.00, Kirjasto

Ks. kuvaus edellisellä sivulla.

Meänkielen kammari 12.30–14.00, Aineen auditorio

Kokoamme yhteen alan keskeiset toimijat keskustelemaan kielen tulevaisuudesta ja vähemmistökielen asemasta. Luvassa napakkaa ja ajankohtaista puhetta identiteetistä ja siitä, miten meänkieli elää arjessa ja kulttuurissa. Keskustelemme myös kulttuurista ja kirjallisuudesta: miksi kieli vetää puoleensa, millaisia tarinoita sillä kerrotaan ja miten sen suosio on kasvamassa uusien lukijoiden parissa?

Kaikkien kotiseutu -kammari 14.30–16.00, Tornionlaakson museo

Tämä kammari on kaikille avoin tila, jossa pohditaan yhdessä kotiseutua, kulttuuriperintöä ja paikallisuuden merkityksiä. Tila kutsuu keskustelemaan siitä, kenelle kotiseutu kuuluu, kuka sitä rakentaa ja kenen ääni kuuluu, kun perinteitä määritellään ja uusinnetaan. Kotiseututyö voi parhaimmillaan toimia kotoutumisen mahdollistajana – mutta vain, jos kaikki pääsevät mukaan. Kammari on osa Museoviraston tukemaa Rajaton kulttuuriperintö -hanketta.

Tornionlaakson joppauskammari 16.00–17.30, Tornionlaakson museo

Kurkistamme sodan jälkeisen ajan rajaseudun elämään, jolloin maailman vapain raja synnytti omaleimaisen ja ristiriitaisenkin elämäntavan. Sukujen välinen yhteys ja avunanto toimi yli valtioiden rajojen, kotitarvejoppaus koettiin luontaisetuna ja tullimiehet tasapainoilivat työn ja yhteisön välillä. Joppausta ei pidetty rikollisena vaan se oli arkea, huumoria ja arjen selviytymistä.

Retket

Lounais-Lapin toimitus vierailmassa Lapin sota
-elokuvan kuvauksissa syksyllä 2025

Kaikkiin retkiin ennakkoi-
lmoittautuminen perjantaina
14.8. mennessä:
www.kotiseutupaivat.fi

Kaikkien bussiretkien lähtö- ja
paluupaikka on Park Hotellilla,
Itäranta 4.

 PERJANTAI 28.8.

Outokumpu, bussiretki 10.30,
12.00, 15.00 ja 16.30, hinta 10€

Outokummun Tornion terästehdas täyttää tänä vuonna 50 vuotta, ja juhluvuoden kunniaksi järjestämme Tornion Kotiseutupaivien yhteydessä yleisölle mahdollisuuden tutustua bussikierroksilla Tornion tehdasalueeseen, joka muodostaa maailman suurimman integroidun ruostumattoman teräksen tuotantokokonaisuuden ja Euroopan suurimman kierrätyskeskittymän. Outokumpu on merkittävä alueellinen työn-

antaja, ja Tornion tehdas on ollut keskeinen osa suomalaista teollisuutta ja alueellista kehitystä jo viiden vuosikymmenen ajan. Bussikierroksilla kerromme terästehtaan historiasta ja ruostumattoman teräksen tuotannosta.

 LAUANTAI 29.8.

Lapin sodan muistomerkit, bus-
siretki 12.30, hinta 25€

Syksyllä 1944 Suomi määrättiin karkottamaan saksalaisjoukot maasta, ja tehtävä annettiin kenraalimajuri Hjalmar Siilasvuolle. Rintamahyökkäyksen sijaan hän valitsi rohkean mairin nousun Tornion Röyttään 1.10.1944. Torniossa ja sen ympäristössä käytiin Lapin sodan verisimmät taistelut, joiden muistoksi alueelle on pystytetty viisi muistomerkkiä. Kierroksella pysähdytään jokaisella muistomerkillä ja kerrotaan taisteluiden kulusta sekä niiden merkityksestä sodan kokonaiskuvassa. Oppaina toimivat Erkki Taskila, FM, Tornion Kotiseutuseurasta sekä everstiluutnantti Jouko Lahdenperä. Retki sisältää kahvit.

Kukkolankosken lippokalastus-
perinne - bussiretki 12.30 ja 15.30,
hintaa 35€

Retkellä sukellaan Tornionlaakson ainutlaatuiseseen kulttuuriin ja perinteisiin! Lähdemme Kukkolankoskelle seuraamaan vuosisataista lippousta, kuulemaan tarinoita Tornionjoesta, siianjoesta ja tutustumaan perinteisiin rakennuksiin. Pääsemme maistamaan vastapaistettua varrassiikaa ja kurkistamaan paistokodan tunnelmaan.

Kirkkojen kierros, bussiretki
12.30, hinta 25€

Tutustumme Keminmaan keskiaikaiseen harmaakivikirkkoon ja Rungiuksen muumion tarinaan. Valmarinniessä perehdymme Kemin vanhimman kirkon arkeologiaan. Tornion osuudessa tutustumme barokkiseen Hedvig Eleonoran kirkkoon ja Alatornion 1700-luvun ristikirkkoon. Lopuksi vierailemme Haaparannan 1960-luvun modernissa kirkossa. Oppaina Minna Heljala, museonjohtaja emerita ja Titta Kallio-Seppä, museonjohtaja. Retki sisältää kahvit.

Vanha Tornio, kävelykierros
12.30-14.00 ja 15.30-17.00,
Lähtöpaikka Tornionlaakson mu-
seon, hinta 10€

Lähde oppaan johdattamana aikamatkalle Tornioon, perustamisensa aikana maailman pohjoisimpaan kaupunkiin. Kierros kuljettaa Vanhan Tornion tunnelmallisille kaduille ja esittelee alueen merkittäviä rakennuksia ja kiehtovia tarinoita. Vierailu Tornion ortodoksisessa kirkossa kruunaa matkan kaupungin menneisyyteen. Oppaana Sisko Kalliokoski.

Veistuskävely 15.30-17.00,
Lähtöpaikka Aineen taidemuseon
aula, hinta 0€

Retkellä tutustutaan alueen muistomerkkeihin ja moni-ilmeiseen nykyaikaiseen. Kuulet miten taide kietoutuu kaupunkien historiaan, identiteettiin ja rajanylittävään kulttuuriin. On erityistä, että Tornio-Haaparanta on kaksoiskaupunki, mutta vielä erityisempää, että kaksi maata jakaa merkittävän julkisen taiteen verkoston. Sään mukainen varustus. Oppaana Aineen taidemuseon amanuenssi Amanda Hakoköngäs.

Hautakivet kertovat (A) 15.30–17.00, Lähtöpaikka Tornion kirkon pääovet, kävelykierros, hinta 0€

Historiantutkija, FT, dosentti Ilkka Teeri-joen johdattama kävelykierros vie sinut Tornion kirkkotarhan hiljaiseen historiaan, jossa haudat ja hautakivet kertovat tarinoita kaupungin menneisyydestä ja sen luoneista ihmisistä. Kierroksen aikana avautuvat niin merkittävien kuin tuntemattomampienkin torniolaisten elämäntarinat sekä hautaus- tapojen ja muistamisen perinteet, jotka heijastavat aikansa arvoja ja uskomuksia. Tällä kierroksella kierretään hautausmaan pohjoispuoli.

Haaparanta & Hermansons, bussiretki 15.30, hinta 25€

Lähde oppaan mukana Haaparannan historiallisiin ja kulttuurisesti merkittäviin kohteisiin. Vierailemme mm. Hermansonin kaupassa, joka toimii yhä alkuperäisessä 1830-luvulla rakennetussa talossaan ja on palvellut asiakkaita samalla paikalla vuodesta 1905 lähtien alkuperäiskalustein ja perinteisin tiskin yli -myyntitavoin. Pysähdymme myös Haaparannan rautatieasemalla, joka oli 1910–20-luvuilla keskeinen rajaliikenteen solmukohta ja yksi Euroopan

merkittävimmistä postin kuljetusreiteistä maailmansodan aikana. Ohitamme monta muutakin maamerkkiä kuten kaupunginhotellin, vesitornin, kirkon sekä kuulet Mia Greenin tarinan. Oppaana Henry Ollinen.

Rautakauden Rakanmäki, bussiretki 16.15, hinta 20€

Rakanmäen muinaisjäännettöalue on yksi Tornion alueen merkittäviä esihistoriallisia kohteita ja Museovirasto on listannut kohteen valtakunnallisesti merkittäväksi arkeologiseksi kohteeksi. Retkellä tutustutaan aikaan 1500 vuotta sitten ja siihen, millainen merkitys alueella on arkeologisessa tutkimuksessa. Tornionlaakson museon museolehtori Joni Karjalainen opastaa osallistujat kohteen menneeseen elämään ja kuolemaan; millaisia hautauksia alueella on tehty, mitä esineitä ja jälkiä menneisyydestä on löydetty ja miten Rakanmäki liittyy laajempaan pohjoiseen kulttuuriperintöön. Muinaisjäännettöalue sijaitsee metsässä ja bussipysäkillä paikan päälle on noin yksi kilometri kävelyä metsäpolkuja pitkin. Retki ei ole esteetön.

SUNNUNTAI 30.8.

Hautakivet kertovat (B) 9.00–10.30, Lähtöpaikka Tornion kirkon pääovet, kävelykierros, hinta 0€

Kuvaus edellisellä sivulla. Tällä kierroksella kierretään hautausmaan eteläpuoli.

Tornionlaakson perinnekiekkierros, bussiretki 8.00–16.00, hinta 35€

Lähde mukaan elämykselliselle päivän retkelle, joka tarjoaa maisemia, kulttuuria ja tarinoita rajaseudun ainutlaatuisesta historiasta. Ruotsin Matarengissä tutustut 1700-luvun kirkkoon sekä Aunesgårdenin kotiseutumuseoon. Matka jatkuu Suomen puolelle Aavasaksalle, jossa luonnon mahtavuus ja kansainvälinen tiedeperintö kohtaavat. Pysähdymme myös Pekanpäässä, ikivanhan asutuksen ja perinnemaisemien kylässä. Matkaoppaana Tornionlaakson museon amanuenssi Saija Pietiläinen. Retki sisältää kahvit ja mahdollisuuden omakustanteiseen lounaaseen.

Vanha Tornio, kävelykierros 13.00–14.30, Lähtöpaikka Tornionlaakson museo, hinta 10€

Kuvaus edellisellä aukeamalla.

Perämeren saaristoristeily 12.00 ja 15.00, Lähtöpaikka Leton satama, hinta 45€

Lähde tunnelmalliselle jähtiristeilylle perinteikkään, 1800-luvun mallin mukaan rakennetun kaksimastoisen purjealuksen kyydissä ja nauti merituulesta sekä Perämeren tunnelmasta. Purjehdimme luonnonkauniin Pikku Huiturin ympäri lähietäisyydeltä. Kuulet kipparilta kansallispuiston ja merialueen tarinaa samalla, kun nautimme kahvit ja nisut suojaisassa poukamassa. Retkellä on säävaraus ja lämmin pukeutuminen on suositeltavaa. Kesto 2h. Ei sisällä kuljetusta satamaan.

Työpajat

PERJANTAI 28.8.

**Rajaton tulevaisuusperintöverstas 9.30–13.00, Tornionlaakson museo, hinta 0€
Ilm: www.kotiseutupaivat.fi**

Tulevaisuusperintöverstaassa luodaan yhdessä rajojen ja rajattomuuden värittämiä toivottavia tulevaisuuksia sekä niitä mahdollistavia taitoja ja tapoja, tulevaisuusperintöjä. Verstaassa on kolme ohjattua työvaihetta, joihin sisältyy mm. aikamatkailua 75 vuotta menneisyyteen ja tulevaisuuteen. Lähtökohtina ovat Tornionlaakson rajan/rajattomuuden lisäksi kohtuullisuus sekä planeetan ja kuluttamisen rajat. Verstaan tuotokset rikastuvat monimuotoisen osallistujajoukon toimesta, tervetuloa mukaan! Verstaan järjestää valtakunnallinen SISU-tutkimushanke yhteistyössä Kotiseutuliiton ja Tornionlaakson museon kanssa.

LAUANTAI 29.8.

Väylänvarren viisupaja 13.00–14.00, Tornion kansalaisopisto, hinta 5€ Ilm: www.kotiseutupaivat.fi

Opettelemma väylän varressa laulettuja kansanlauluja, jotka eit ole kaikile nykyvään tuttuja. Soppii kaikile, joita laulaminen kiinnostaa. Kansanmusiikkiyhtye Kranni opettaa ja säestää viisut.

**Tarinat eläväksi draaman keinoin 15.00–16.30, Tornion kansalaisopisto, hinta 15€
Ilm: www.kotiseutupaivat.fi**

Työpajassa avataan Kaakamon kylässä toteutetun yhteisötaideprojektin syntyä ja taustaa. Tulkitsemme yhdessä prosessidraaman keinoin taiteilija Sirpa Alalääköälän taidekuvien synnyttämiä tunteita. Prosessidraama on osallistava opetustapa, jossa osallistujat luovat tarinan ja tutkivat kotiseudun ilmiöitä. Ohjaajana Raimo Vähännikkilä, FM, draamapedagogi.

Muut viikonlopun tapahtumat

PERJANTAI 28.8.

Avoimet ovet 15.00–16.30, Nordic Cross-border Centre

Tervetuloa tutustumaan Pohjoismaisen yhteistyön keskuksen ja tapaamaan siellä työskenteleviä kansainvälisiä asiantuntijoita. Paikalla on myös Kenneth Mikko, haaparantalainen valokuvaaja ja freelance-toimittaja, joka on paikalla kertomassa näyttelystään ja työstään. Mikko on tehnyt pitkän uran kuvaamalla tornionlaaksolaisia kulttuurijärjelijöitä ja esillä on hänen valokuviaan rajaseudulta 1990-luvulta. Tapahtuma on osa Aineen taidemuseon 40-vuotisjuhluvuoden tapahtumasarjaa Kaikkien syntymäpäivät. Pakkahuoneenkatu 1, Tornio.

Aaltonen unplugged 19.00–21.00, Nuortentila Aaltonen

Illan aikana nuoret pääsevät esittämään tuoreita biisejä sekä rohkeita tulkintoja suosikkiartisteilta – täysin ilman genrerajoja. Lavalle nousevat pääasiassa valmiit

kokoonpanot, mutta illan huipentaa avoin open stage, jossa myös yleisö voi tarttua mikkiin tai soittimeen ja jakaa musiikkinsa muiden kanssa.

Katutanssit 19.30–22.30, Nordbergin Möljä

Tervetuloa elokuun pimenevään iltaan Nordbergin Möljälle tanssimaan ikivihreitä! Luvassa on letkeää menoa ja eläviä rytmejä kauniissa jokimaisemassa. Tanssit järjestetään säävarauksella. Hallituskatu 15.

Mistä tietää, että maapallo ei ole litteä -luento 20.00, Tornionlaakson museo

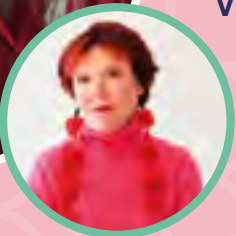
”Mistä tietää, että maapallo ei ole litteä” -luennolla tutustutaan kolmeen selkeään havaintoon, joiden perusteella on jo tuhansia vuosia sitten tiedetty Maan olevan pallonmuotoinen. Samalla selvitetään, mihin kaikkien Maan muoto liittyy ja mistä on tullut ajatus sen litteydestä. Luennoitsijana avaruusfilosofi ja kirjailija Tuukka Perhoniemi.

HEIKOMPAA JO HIRVITTÄÄ

KOTISEUTU FÄSTIT 29.8.

VAPAA PÄÄSY 11.00-18.00

OSTOHOUSUT JALKAAN JA LOHISOPALLE

LUOVUUS KUKKII - TULE JA TEE

SUNKHAAN SE TÄSTÄ PARANE

BLOCK PARTY MAUSTETYTÖT

PERÄPOHJOLAN MARKKINAT
ALLSÅNG PÅ ÅSTRÖM
- MED JARI PUHAKKA

LIPPOBIILI | LIMATOR
FELIXINPUISTON
LASTENRIEHA

KYLÄT JA YHISTYKSET
KANSAINVÄLISET SUURMARKKINAT

JALALLA KOREASTI

TULE SIEKI!

KANSALLISPUKUIJEN TUULETUS | KRANNI

OPISTOLTA KÄSIN | NÄYTTELYT

KAARINA KAIKKONEN
ROSA LIKSOM

SEAN RICKS

WWW.KOTISEUTUPAIVAT.FI

❄️ LAUANTAI 29.8.

Opastus Tornio-kokoelmaan
11.00, 13.00 ja 15.00, Tornion
kirjasto

Tornio-kokoelma esittelee Torniota koske-
vaa kirjallisuutta, historiaa ja kulttuuria.
Kokoelmaan kerätään kattavasti Torniota
ja torniolaisia koskevaa sekä torniolaisten
luomaa kirjallisuutta ja muuta aineistoa.
Kuulet oppaalta kokoelman erikoisuuksista
ja miten käyttää kokoelmaa.

Kotiseutu Golf alk. 10.00,
Green Zone Golf, hinta 25/60€
ilm. www.greenzonegolf.com

Green Zone Golfissa voit kokea ainutlaa-
tuisen elämyksen, kun golfaat Suomen
ja Ruotsin välillä kulkevalla kentällä ja
kahdella aikavyöhykkeellä. Rentoon scam-
ble-kilpailuun ovat tervetulleita sekä peli-
oikeudelliset että vieraspelaajat, ja luvassa
on upeita paikallisia elämuspalkintoja.

Kotiseutufästit ja Peräpohjo-
lan markkinat 11.00-18.00,
Museoiden ympäristö ja Åströ-
min puisto

Fästit ovat täynnä vilttejä esiintyjä, makuja,
tarinoita ja historiaa. Tapahtumassa ovat
esillä myös paikalliset seurat ja järjestöt.
Felixin puistossa ohjelmaa lapsiperheille.
Peräpohjolan markkinoiden perinteisestä
tunnelmasta ja lohisopasta nautitaan Åströ-
min kartanolla ja sisäpihalla. Myynnissä
paljon paikallisten käsityöläisten tuotteita
rajan molemmin puolin. Ostoksiin kan-
nattaa varautua käteisellä. Samaan aikaan
kaupungissa Kansainväliset Suurmarkkinat.

Kotiseutumatto 11.00-18.00,
Tornion Käsityötupa

Tule kokeilemaan matonkudontaa Käsi-
työtuvalle ja jätä jälkesi Kotiseutumattoon.
Tornion Käsityötupa, Keskikatu 28.

Lippobiili 12.00-16.00, Kotiseu-
tufästit, Tornionlaakson museo

Kotiseutupäivillä esiteltävä Lippobiili
tuo lippokalastusperinteen ihmisten luo.
Lippobiilin avulla lippoperinnettä ja sen
suojeletyötä esitellään elämyksellisesti
ja saavutettavasti. Lisäksi liikkuva näyt-
tely tarjoaa tietoa Unescosta, vesistöistä,
vaelluskaloista ja perinnekalastuksesta.
Lippobiiliin voit tutustua Tornionlaakson
museon edustalla.

Joulu- ja lelumuseo Lekker-
manni 12.00-16.00, hinta 10€

Miten joulua juhlittiin ennen? Yli 250-vuotta
vanhassa talossa leikkivät ja kietoutuvat toi-
siinsa vanhat lelut ja joulumuistot. Vanhan
ajan tunnelmaa ja täydellisesti sisutettuja
nukkekoteja. Liput käteismaksulla, aikuiset
10€ sis. opastuksen. Porthaninkatu 1

Fiinit Vanhat Talot 29.-30.8
12.00-17.00, hinta 2pv/10€
tornion-vanhat-talo.webnode.fi

Tapahtuma avaa ovet Tornion ja Haaparan-
nan tunnelmallisiin historiallisiin kotei-
hin ja pihapiireihin. Kahden päivän ajan
pääset kulkemaan aikakaudesta toiseen ja
tutustumaan paikalliseen rakennusperin-
teeseen. Liput: lippu.fi

Veistosjulkistus 13.00-13.30,
KotiseutuFästit, Museolava

Osana Tornion Kotiseutupäiviä paljaste-
taan uusi teos Aineen taidemuseon veistos-
puistossa. Teos kunnoittaa 40-vuotiaasta
Aineen taidemuseota ja sen perustajien
Eila ja Veli Aineen perintöä. Teoksen on
suunnitellut kansainvälisesti tunnustet-
tu ja rakastettu kuvanveistäjä Kaarina
Kaikkonen. Juhlapuhujana Kotiseutuliiton
puheenjohtaja, historiantutkija, professori
emerita Laura Kolbe.

1. TORNION JUNA-ASEMA
2. VIIHDERAVINTOLA VPK
3. PARK HOTEL
4. NORDBERGIN MÖLJÄ/KOJAMO
5. GRAND HOTEL MUSTAPARTA
6. NORDIC CROSS-BORDER CENTRE
7. NUORTENTILA AALTONEN
8. RAJALLA PÄ GRÄNSEN
9. VICTORIAN TORI
10. MATKAKESKUS
11. IKEA
12. TORNIONLAAKSON MUSEO
13. AINEEN TAIDEMUSEO/KIRJASTO
14. ÅSTRÖMINPUISTO
15. FELIXINPUISTO
16. PORTHAN
17. TORNION KIRKKO
18. KANSALAIPOISTO
19. GREEN ZONE GOLF

Opistolta käsin 13.00–16.00, Porthan

Kansalaisopiston vuosinäyttely täyttää Porthanin koulun luovuudella, kun teokset ja työnäytökset tuovat esiin käsityön ja taiteen kirjon. Pohjois-Suomen suurin puinen jugendrakennus rakentui kauppias J. M. Porthanin testamenttivaroilla kaupungin vähäosaisten lasten kouluksi – ja yhteisön hyväksi rakennettu talo palvelee tätä tehtävää edelleen. Kansalaisopisto on toiminut rakennuksessa jo pitkään, ja opetusta järjestetään siellä säännöllisesti. Puutarhakatu 14.

Nuorten työpajat 14.30–21.00, kauppakeskus Rajalla pä Gränsen

Voit tulla viettämään aikaa nuortentila Pop-upissa, tai osallistua ilmaisiin työpajoihin. Länsiranta 10. Lisätiedot Tornion nuorisotoimi.

✧ SUNNUNTAI 30.8.

Arvid Liljelund -teosesittely 10.30–10.45, Tornion kirkko

Taidemaalari Arvid Liljelund (1844–1899) kuvasi kirkon maalausprosessia teoksessaan Tornion kirkon interiööri (1888). Teoksen esittelee museonjohtaja Virpi Kanniainen.

Väylämessu ja seppeleenlasku, 11.00–12.30, Tornion kirkko

Väylämessu ja seppeleidenlasku kirkonmenojen jälkeen. Saarna ja liturgia: Tuuli Kapraali. Väylämessun keskiössä on musiikki, jonka esittää Väylä-yhtye. Päivi Heikura on säveltänyt laulut Bengt Pohjasen ja Erkki Lemisen koskettaviin lyriikoihin. Sanoitukset suomeksi, ruotsiksi ja meänkielillä. Lauluissa voi laulaa mukana lauluvihkoista, jotka jaetaan kuulijoille. Seminaarinkatu.

Kirkkokahvit ja taiteilijatapaaminen 13.00–15.00, Aineen taidemuseo

Tervetuloa kahveille Aineen taidemuseoon. 13.30 alkaen Jaakko Heikkilän taiteilijatapaaminen.

Solekko viuhtoa 13.00–16.00, Putaan halli

Putaan hallilla koko perheen liikuntatapahtuma, jossa pääset tutustumaan torniolaisiin urheiluseuroihin, kokeilemaan uusia lajeja ja osallistumaan terveystutauksiin. Uimahallilla vesidisco ja muuta hauskaa! Tapahtumaan vapaa pääsy. Viidankatu 20.

Kaakamossa kellot soi 16.00, Kaakamon raittiusseura

1930-luvun Kyläkellot -näytelmä herätetään uuteen eloon. Ohjaus ja dramatisointi: Sini Peteri ja Raimo Vähänikkilä. Liput ovelta 10€. Raittiusseurantie 3.

Mirjam Kälkäjän sanoja sävelin, runon ja laulun ilta 18.00, Järjestötalo

Mikin Vintti ry esittää Mirjam Kälkäjän runoja ja niihin sävellettyjä lauluja. Liput ovelta 10€. Kemintie 53.

*Tervetuloa paikkaan jossa historia,
ainutlaatuinen tunnelma ja viimeistellyt palvelut
luovat unohtumattoman kokonaisuuden.*

Ravintolapalvelut - aamiainen, lounas ja A la carte
Majoitukset Boutique- ja Grand Hotel Mustaparta
Upeat kokous- ja juhlatilat

Lue QR-koodi ja tutustu hotellimme tarinaan ja rakennuksen historiaan sekä monipuolisiin palveluihimme.

www.mustapartahotels.fi

Hallituskatu 6, 95400 Tornio, p. +358400105800 tai hotel@mustapartahotels.fi

Yhteistyökumppanit

Taiten edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

KALEVALA KORUN
KULTTUURISÄÄTIÖ

KALEVAMEDIA

Oma lähimedia

Oma lähimediasi tuntee nämä polut, torit ja kulmat. Me kerromme niistä asioista, ihmisistä ja ilmiöistä, jotka ovat lähellä sinua.